

Sygn. akt I Ca 151 / 14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 roku

Sąd Okręgowy we Włocławku Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Mariusz Nazdrowicz (spraw.)

Sędziowie: SO Aneta Sudomir- Koc

SR (del. do SO) Danuta Czarnecka- Czuby

Protokolant: st. sekr. sąd. Renata Szatkowska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 roku we Włocławku

na rozprawie

sprawy z powództwa B. D.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim V Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Radziejowie z dnia 16 maja 2014r. , sygnatura akt V C 163/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki B. D. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

SSO A. Sudomir- Koc SSO M. Nazdrowicz SSR (del.do SO) D. Czarnecka- Czuby

Sygn. akt I Ca 151/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim V Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Radziejowie zasądził od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powódki B. D. kwotę 504,81 zł (z bliżej wskazanymi odsetkami ustawowymi) tytułem nienależnie pobranej opłaty za wydanie karty pojazdu oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. U podstaw tego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna:

B. D. w okresie od 26 listopada 2003 r. do 14 kwietnia 2006 r. zarejestrowała w Starostwie Powiatowym w R. samochód osobowy marki(...) nr rej. (...), rok.prod.1992. Pierwsza rejestracja w kraju miała miejsce 1 września 2004 r. Pobrana została wówczas opłata za kartę pojazdu w kwocie 500 zł. Pismem z dnia 8 stycznia 2014 r. powódka wezwała

pozwanego do zapłaty tej kwoty w terminie 3 dni od otrzymania wezwania z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności jako zwrotu pobranej nienależnie opłaty.

W świetle powyższych (bezsportnych) ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo za w pełni zasadne. Jego podstawą prawną były przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu w postaci nienależnego świadczenia (art. 410 § 2 kc). Odwołując się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 17 stycznia 2006 r. sygn. akt U 6/04 i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu z 10 grudnia 2007 z r. C- 134/07 Sąd meriti zaakcentował , że przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. Nr 137 p. 1310- stanowiące podstawę prawną pobrania przedmiotowej opłaty- zostały uznane za niezgodne zarówno z Konstytucją RP jak i prawem wspólnotowym (art.90 akapitem pierwszym TWE). Z zasady pierwszeństwa prawa unijnego nad prawem krajowym wynika obowiązek Sądu Krajowego stosowania prawa unijnego i odstąpienia od stosowania sprzecznych z nim przepisów prawa krajowego, niezależnie od wyroku krajowego Sądu Konstytucyjnego odraczającego utratę mocy obowiązującej przepisów uznanych za niekonstytucyjne. W uchwale z 2 czerwca 2010 r. III CZP 37/10 OSNC 2011/1/2 Sąd Najwyższy wyjaśnił też, że w kontekście wspomnianego postanowienia Trybunału Sprawiedliwości nakładanie opłaty za kartę pojazdu od początku było sprzeczne z prawem unijnym, co oznacza, że uiszczająca ją osoba nie była zobowiązana do świadczenia i że postanowienie to odnosiło się do pełnej wysokości opłaty (tj. 500 zł), a nie tylko różnicy między tą opłatą a opłatą przewidzianą w następnym akcie prawnym regulującym tą materię (75zł). Również odwołując się do uchwały III CZP 37/10 Sąd a quo przyjął, że w tym przypadku bieg 10- letniego terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia uiszczenia opłaty. Bezzasadny okazał się więc podnoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia. Na zasądzoną kwotę składa się suma 500 zł i 4,81 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych (art. 481 § 1 i 2 kc) liczonych do dnia wniesienia pozwu (12 lutego 2014 r.). O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w oparciu o przepis art. 98 kpc stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek przyjęcia , że pobieranie opłaty za kartę pojazdu należało oceniać w kontekście przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, gdy w istocie miało tu miejsce bezprawie legislacyjne (art. 417¹ kc). Ponadto jego zdaniem Sąd I instancji nie wziął pod uwagę, że odpowiedzialność odszkodowania z tego tytułu ograniczona jest do przypadków, w których niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją RP zostanie stwierdzona z mocą wsteczną. „Z ostrożności procesowej” apelujący podniósł na podstawie art. 442¹ kc zarzut przedawnienia. Powołując się na powyższe skarżący wniósł o zmianę kwestionowanego orzeczenia i oddalenie powództwa przy uwzględnieniu kosztów procesu za obie instancje , ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył , co następuje:

Apelacja wobec braku uzasadnionych podstaw nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych , które nie były kwestionowane w apelacji. Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjął jako własne czyniąc je podstawą orzekania w postępowaniu apelacyjnym.

Zarzut rozpoznania roszczenia powódki w oparciu o przepisy o niezasadnym świadczeniu (art. 410 § 2 kc) jest oczywiście bezzasadny. Przytoczyła ona w pozwie okoliczności faktyczne dla wykazania tej postaci bezpodstawnego wzbogacenia i wykazywała stosowne przesłanki uzasadniające przyjęcie takiej właśnie konstrukcji prawnej. W trafnie przywołanej przez Sąd a quo uchwale z 16 maja 2007 r. III CZP 35/07 Sad Najwyższy wskazał, że dopuszczalna jest droga sądowa do dochodzenia roszczenia o zapłatę , którego podstawę stanowi nienależne pobranie opłaty za wydanie karty pojazdu- określonej w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 lipca 2003 r. - o czym decyduje stwierdzenie , iż należność ta w konkretnych okolicznościach faktycznych dochodzona jest jako świadczenie pobrane przez pozwaną osobę prawną bez podstawy prawnej, a dla zażądania jej zwrotu nie została

przewidziana przez ustawodawcę droga postępowania przed organami administracji publicznej. Podstawą prawną roszczeń zgłaszanych na tej drodze jest przepis art. 410 § 2 kc. Stanowisko to Sąd Najwyższy potwierdził w późniejszych uchwałach z 25 lipca 2011 r. III CZP 67/11 OSNC 2012/6/69 i z 6 czerwca 2012 r. III CZP 24/12 OSNC 2013/1/5. W orzecznictwie jednoznacznie więc przyjęto, że przedmiotowe świadczenia pobierane były bez podstawy prawnej, która została zakwestionowana przez powołane orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości, Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego. Z tych względów zakwalifikowano je do świadczeń nienależnych, dochodzonych na podstawie wspomnianego przepisu. Sąd Okręgowy we Włocławku w składzie rozpoznającym apelację zapatrywanie to w pełni akceptuje i nie ma potrzeby powielania argumentacji na rzecz tego stanowiska. Bezasadność tego zarzutu sprawia, że następny (przedawnienie roszczenia zgodnie z art. 442¹ kc) jest bezprzedmiotowy i zbędna jest jakakolwiek jego dalsza analiza .

Zupełnie na marginesie można ubocznie zauważyć, że również kwestia wysokości nienależnej opłaty była w orzecznictwie już poruszana. Odpowiadając na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Toruniu z 20 lipca 2011 „czy obowiązek zwrotu należności pobranej opłaty za wydanie karty pojazdu dotyczy całej opłaty w kwocie 500 zł czy też ogranicza się do różnicy między tą opłatą a kwotą 75 zł stanowiącą koszt druku i dystrybucji karty?” Sąd Najwyższy w uchwale III CZP 67/11 odmówił podjęcia uchwały , gdyż problem ten był już przedmiotem uwag tego Sądu w uzasadnieniu uchwały III CZP 37/10. Uznał zatem , że nie następuje tutaj wątpliwość prawna wymagająca rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy .

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji. O kosztach procesu za drugą instancję rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 kpc. Koszty te sprowadzają się do wynagrodzenia reprezentującego powódkę radcy prawnego (§ 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 kwietnia 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... tekst jedn.: Dz.U. 2013.490).

SSO A.Sudomir-Koc SSO M.Nazdrowicz SSR(del.do SO) D.Czarnecka- Czuby